

Tennis i København

Analyse af tennissportens nuværende og fremtidige behov i København

(Billedet er lånt af Dansk Tennis Forbund)

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Københavns Kommune

Januar 2020

Baggrund for analyse

I forbindelse med udmøntning af Klubhuspuljen 2019, anmodede Kultur- og Fritidsudvalget om en analyse af de nuværende og fremtidige behov med hensyn til tennis/ketsjersporten i København.

Analysen hviler på dialog med københavnske tennisklubber og Danmarks Tennis Forbund (DTF). Tennisklubberne har redegjort for aktuelle forhold i deres klub og fremtidige planer. DTF er blevet inddraget for at kunne afklare deres vinkel på udfordringer og perspektiver på tennisforholdene i København samt hvilke anbefalinger, de giver deres medlemmer.

Resumé

Analysen afdækker tennissportens forhold i København, herunder klassisk tennis, der spilles på udendørs baner i sommersæsonen, indendørs baner, der primært benyttes i vintersæsonen og ved regnvejr, padel tennis, klubhusfaciliteter samt almindelige indendørs idrætshaller i København. Foreningerne har lagt primært vægt på behov for flere indendørs baner. Det skal dog bemærkes, at KFUM Tennis også har planer om at etablere en klubhusfacilitet.

Tennissporten i København er i vækst, og de københavnske klubber har de seneste år haft en positiv medlemsudvikling i alle aldersgrupper.

Udviklingen er så positiv, at flere af klubberne tilkendegiver, at de er nødsaget til at indføre medlemstop. Ifølge Centralt Forenings Register (CFR) havde tennisklubberne i København i alt 7.431 medlemmer i 2018, hvoraf næsten 25% er under 25 år. Tennissporten har en forholdsvis jævn kønsfordeling, særligt hos børn og unge. Blandt de voksne er der lidt flere mænd end kvinder.

En konkret problemstilling i forhold til fastholdelsen af medlemmer i tennisklubberne, er den store grad af lukkethed, som præger sporten fra oktober til april-maj, hvor samtlige klubber tilkendegiver, at de er

udfordret på indendørs kapacitet. Der er høj belægningsgrad, 88-92%, på de eksisterende indendørs tennisfaciliteter, og de klubber, der i dag har indendørs baner oplyser, at de ikke længere har kapacitet nok til, at foreninger uden hal kan booke tider hos dem. Klubbernes indendørs faciliteter er fuldt booket op af egne medlemmer. Tennisklubberne tilkendegiver dernæst, at den nuværende udendørs banekapacitet er acceptabel. Tennisklubberne italesætter følgende løsningsforslag:

- Forlængelse af udendørssæsonen ved etablering af banebelysning
- Etablering af flere indendørshaller
- Etablering af indendørs padel tennis

Samtlige københavnske tennisklubber ønsker at bygge en ny hal, eller udvide eksisterende haller med flere baner. Det varierer, hvor langt i planlægningsfasen klubberne er samt hvordan den ønskede facilitet skal finansieres. Baggrunden for at klubberne ønsker at bygge flere indendørsfaciliteter er en gennemgående mangel på banekapacitet.

Tennissporten i Danmark

I en medlemsundersøgelse for DTF i 2010, konkluderede Idrættens Analyseinstitut, at siden tennissportens deltagermæssige højdepunkt i begyndelsen af 1990'erne, var medlemstallet på landsbasis næsten blevet halveret. I DTF's medlemsopgørelse fra 2009, var der registreret i alt 59.597 medlemmer. Til sammenligning var der i 1990 registreret 118.173 medlemmer. Der tegnede sig et billede af, at tennissporten i Danmark var i frit fald.

Siden 2016 har DTF dog oplevet en samlet medlemsstigning, ift. unioner under DTF er det København, som har oplevet den største medlemsvækst.

Dansk Tennis Forbund

Medlemstal fra DTF viser, at der var 58.146 medlemmer på landsbasis i 2018. DTF har arbejdet på at standse den nedadgående medlemsudvikling gennem forskellige tiltag. Ifølge Centralt Forenings Register (CFR) havde

tennisclubberne i København i alt 7.431 medlemmer på tværs af private og folkeoplysende tennisclubber i 2018.

DTF tilkendegiver, at de er opmærksomme på, at deres synlighed og tilstedeværelse i tennisclubberne bl.a. giver anledning til at snakke om udfordringer og muligheder for den enkelte klub. Helt konkret tilbyder DTF en 'vækstaf tale' til tennisclubberne, som er en 3-årig hensigtserklæring om at arbejde mod nogle mål, som klubben selv italesætter. Som forbund går de ind og rådgiver og sparrer med klubben i dette arbejde, så de i fællesskab forsøger at rykke tennisclubberne og skabe udvikling. En vækstaf tale indeholder typisk et fokus på et af følgende fokusområder:

- Familietennis
- Voksenintroduktion
- 60+

Vækstaf talen indgår i den nationale kampagne - Bevæg dig for Livet.

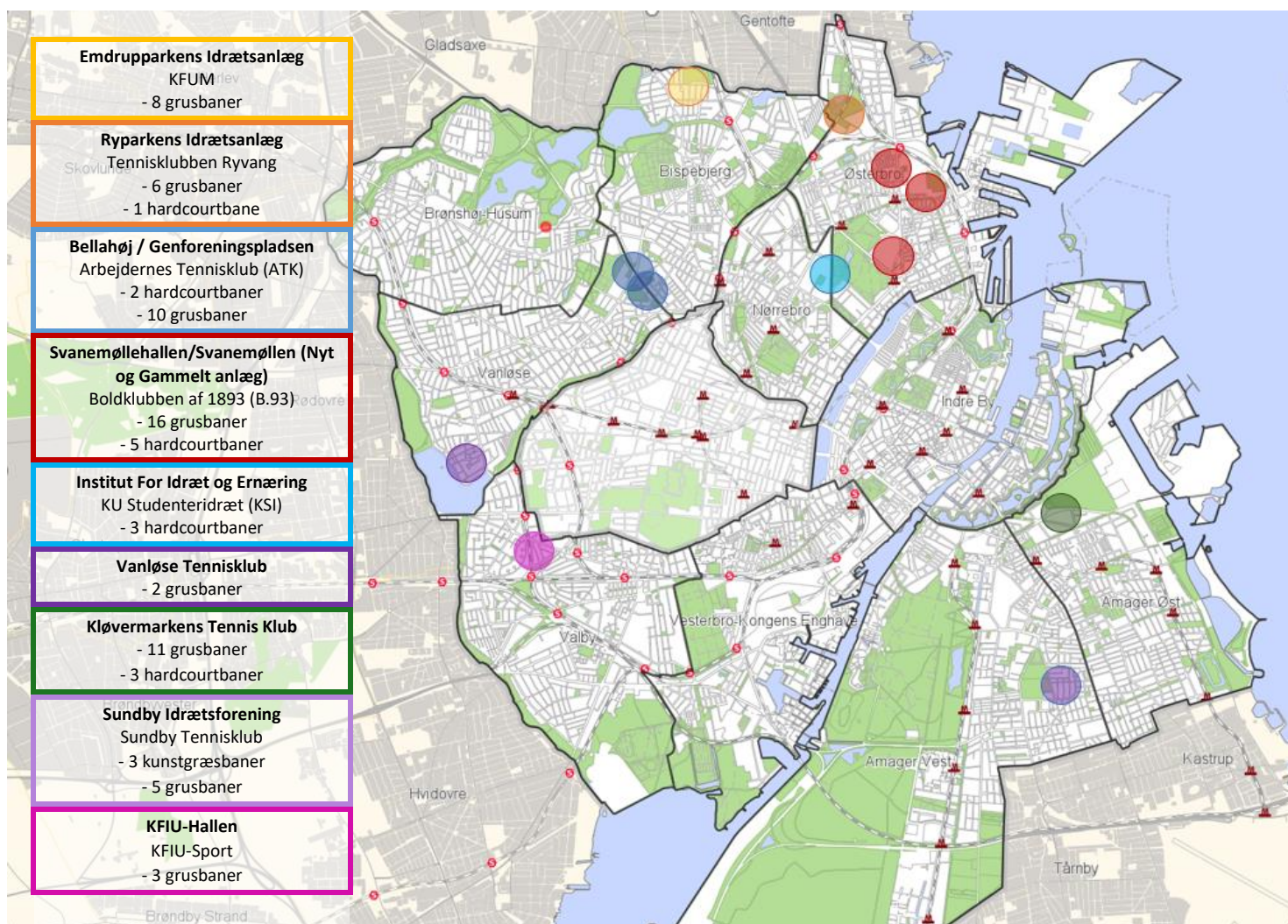
DTF anbefaler derudover deres medlemmer til at anvende alternative metoder til træning i vinterhalvåret for at imødekomme den store efterspørgsel på banekapacitet fx skumtennis til både børn- unge- og voksentræning, da skumtennis kan dyrkes i helt almindelige idrætshaller.

Tennisfaciliteter i København

Oversigtskort over indendørs og udendørs tennisbaner

Indendørs faciliteter: omfatter indendørs anlæg med underlag, der udelukkende anvendes til tennis. Baneantal er opgjort efter underlag og omfatter ikke tennisbaner opsteget i almindelige idrætshaller.

Udendørs faciliteter: anlæg opgjort med baneantal efter underlagene (grus-, kunstgræs- og hardcourtbaner).

(Kilde:
facilitetsdatabasen.

*dk, og dgi.dk, marts
2019*

Padel tennis

I København er der to kommunale indendørs padel tennisbaner placeret i Grøndal MultiCenter, og to udendørs padel tennisbaner, placeret på Genforeningspladsen. Derudover er der 4 private padel tennis baner i Nordhavn, udbudt af ProPadel CPH, og i alt 10 private ved Kløvermarken, fordelt på to udbydere, Match Padel CPH og Racket Club CPH.

Flere af de Københavnske tennisklubber tilkendegiver, at padel tennis er populært, og at flere indendørs baner vil give ekstra kapacitet i tennishallerne, og vil især benyttes af de yngste brugere.

Dansk Padel Forbund og Padel Klub København (PKK) oplyser, at der er tale om en markant efterspørgsel på banetider. PKK gør ligeledes opmærksom på voksende ventelister. Der er i dag 16-18 aktive medlemmer i foreningen med en venteliste på i nærheden af 50. PKK peger på udfordringen omkring manglede banetider for at kunne øge medlemstallet.

Padel Tennis er ifølge tennisklubberne et godt supplement til almindelig indendørs tennis i vintersæsonen.

Klubhusfaciliteter

Nogen af klubberne har velfungerende klubhusfaciliteter i dag, f.eks. Sundby Tennis, som har et klubhus lige ved banerne, Kløvermarkens Tennisklub, som har både en større café, kontorlokaler og sofaområder, samt Arbejdernes Tennisklub, som har et klubhus, men som de oplyser at trænger til reovering og vedligeholdelse. KFUM Tennis tilkendegiver, at de godt kunne bruge klubhusfaciliteter, men at der i den planlagte hal, ikke er plads til dette. De overvejer derfor at søge Klubhuspuljen, med henblik på at etablere et mindre klubhus ved siden af deres udendørs tennisbaner. B.93 tilkendegiver også, at de ønsker mere plads til

klubophold, familieaktiviteter og fitness, og har søgt midler til dette, i Klubhuspuljen 2020.

Tennisklubber i København

I Københavns Kommune er der 7 folkeoplysende tennisklubber. I nedenstående tabel ses medlemstal for 2018 fordelt på aldersgrupper. Samtlige tennisklubber har ingen eller ganske få inaktive medlemmer. Fra 2017-2018 steg medlemstallet for nedenstående tennisklubber med 5 % / 510 medlemmer. Kløvermarken Tennis Klub har oplevet den største fremgang med 215 medlemmer mellem 2017-2018. I følge klubben skyldes dette i høj grad den øgede udbygning på Amager, hvorfor der kommer flere borgere til bydelen. ATK har i flere år ligget på max kapacitet i forhold til medlemmer

I de københavnske tennisklubber er der en gennemsnitlig kønsfordeling på ca. 60/40 blandt henholdsvis mænd og kvinder, og særligt blandt børn/unge. Mange klubber arbejder på at tiltrække og fastholde piger i sporten. Her har Caroline Wozniacki været en stor rollemodel og inspiration for kvindelige spillere i alle aldre.

Foreningsnavn	0 - 12 år	13 - 18 år	19 - 24 år	0-24 år	25 - 59 år	60 +	I alt
Arbejdernes Tennis Klub (ATK)	74	73	40	187	644	230	1.061
Boldklubben af 1893 (B93)	558	193	83	834	823	107	1.764
KFUM's Tennisklub	89	54	21	164	328	140	632
Kløvermarkens Tennisklub (KTK)	109	53	41	203	542	134	879
Sundby Tennisklub	108	79	24	211	192	43	446
Tennisklubben Ryvang	59	29	14	102	370	112	584
Vanløse Tennis Klub	53	22	3	78	150	49	277
				1.779			5.643

Fastholdelse af medlemmer

Flere klubber tilkendegiver, at de i vintersæsonen (oktober til april), er udfordret ift. fastholdelse af medlemmer, især børn og unge, da de er udfordret på indendørs kapacitet. Dette gælder især Sundby Tennis og KFUM Tennis, som ingen indendørs baner har. Det kombineret med, at der kun er et fåtal af klubberne, der arrangerer andre aktiviteter for deres medlemmer om vinteren, gør, at der er en lang periode, hvor medlemmerne er uden tilknytning til deres tennisklub. Flere medlemmer søger i denne periode til andre klubber, f.eks. KB Tennis på Frederiksberg, og de vender ofte ikke tilbage.

Foreninger med hal

Belægningsgraden for tennisklubber med indendørs tennishaller er generelt høj, og ligger på mellem 88-92 %. Arbejdernes Tennisklub (ATK) råder over en tennishal med to indendørs baner, B.93 har en selvejet hal med fire indendørs baner, Kløvermarkens Tennisklub har også en selvejet hal, med tre indendørs baner, og Tennisklubben Ryvang har én indendørs bane (kombineret badminton- og tennisbane).

Klubberne oplyser, at der ikke er ledig kapacitet på indendørsbaner, hvorfor disse ikke længere udlejes til andre klubber. Tidligere har klubber uden hal kunne leje indendørs banetimer hos tennisklubber med hal, men pga. øget medlemstal i alle foreninger, er belægningsprocenten steget, hvilket har medført, at klubberne selv ønsker at tilbyde de indendørs baner til egne medlemmer.

B.93 er de eneste, som har oplyst, at de udlejer banetimer til private brugere. De udlejer mellem 5-7 banetimer pr. uge og en banetime koster mellem 200-300 kr. pr. time for private brugere. De andre klubber oplyser, at de ikke har kapacitet til at udleje baner til private brugere, såfremt banen bookes af et medlem, der har en ven med.

De primære tidsrum, hvor der er ledige banetimer ligger i ydertimerne fx kl. 6-7 eller kl. 22-24. Derudover kan det hænde, at der er en ledig time i løbet af dagen. I sommerhalvåret anvendes indendørsbaner primært ved dårligt vejr.

Flere af klubberne oplyser, at de på nuværende tidspunkt har medlemsstop grundet manglende banekapacitet.

Fælles for de klubber, der allerede har en tennishal er, at de alle har konkrete planer om at udvide og bygge flere indendørs tennisbaner. Klubberne med eksisterende haller har som regel en god økonomi, da der er god indtjening på baneleje. Der er differentieret priser på baneleje alt efter ønsket tidspunkt. Leje af baner koster mellem 65-300 kr. for medlemmer, som er de primære brugere. Klubber med eksisterende hal har derfor i højere grad mulighed for at finansiere- eller medfinansiere et nyt halprojekt.

Ketsjersportens Hus

Med Budget 2020 afsatte Borgerrepræsentationen en planlægningsbevilling på 1,5 mio. kr. til Ketsjersportens Hus, som skal placeres ved Kløvermarken Tennisklubs faciliteter på Amager. Hallen er pt. i planlægningsfasen, men formålet er, at tilgodese breddeidrætten indenfor ketsjersport, og især badminton, bordtennis samt eventuelt padel tennis og indendørs tennis.

Foreninger uden hal

Sundby Tennisklub og KFUM's Tennisklub har i dag ingen indendørs tennisbaner. Klubberne oplyser, at de eneste baner, de har mulighed for at leje, ligger i Farum, Ølstykke, Dragør og Tårnby, hvilket giver lang transporttid, især for børn og unge. Særligt for Sundby Tennisklub er, at de arbejder aktivt for at tiltrække børn og unge i lokalområdet, men om vinteren rykker rigtig mange af disse videre til KB Tennis på Frederiksberg, som kan tilbyde bl.a. indendørs baner. De to klubber tilkendegiver, at det

er særligt svært at fastholde medlemmer over 12 år henover vintersæsonen.

Begge klubber har konkrete planer om at bygge hver sin permanente indendørshal, som overdækker 2 eksisterende udendørs baner. KFUM vil finansiere hallen gennem et banklån, og Sundby Tennis søger midler via Budget 2021 i Københavns Kommune. Den type hal, de to klubber ønsker at bygge, kan efter klubbernes skøn bygges for 5-6 mio. kr., hvis de selv står som bygherre med alt, hvad dette indebærer af ansvar for projektet.

Det står klart at samtlige københavnske tennisklubber ønsker at bygge en ny hal, eller udvide eksisterende haller med flere baner. Det varierer, hvor langt i planlægningsfasen klubberne er samt hvordan den ønskede facilitet skal finansieres. Baggrunden for at klubberne ønsker at bygge flere indendørsfaciliteter er en gennemgående mangel på banekapacitet.

Idrætshaller

Når tennisklubberne booker sig ind i idrætshaller, er det hovedsageligt træningstid forbeholdt til de yngste og juniorer i vinterhalvåret. Der spilles hovedsageligt skumtennis eller minitennis. Det er forskelligt hvor mange banetimer, klubberne booker pr. uge, men det er særligt klubber uden hal, som har et højt antal bookede banetimer i idrætshaller. Tennisklubberne italesætter problematikken ift. brug af idrætshaller ved, at man ikke kan spille tennis i fuldstørrelse pga. for mange streger på gulvarealet. Dernæst er der en generel logistisk problematik ved at bolde, ketsjere og andre materielle elementer til træning skal fragtes til/fra tennisklubbernes egne faciliteter.

Udendørs tennisbaner

Udendørssæsonen er fra april-medio oktober. Da klimaet i Danmark har ændret sig over de seneste år, har visse tennisklubber valgt at forlænge sæsonen, ofte med et par uger- en måned ekstra i hver ende af sæsonen. Hvis der blev opsat lysmaster ved flere af tennisbanerne, ville man i

princippet kunne spille udendørs hele året, så længe der ikke er sne og frost. Dette kan afhjælpe noget på kapaciteten i hallerne i perioden. F.eks. har B93 to belyste udendørsbaner, hvor det er muligt at spille frem til kl. 23. Disse baner har en belægningsgrad på 75 %.

Klubberne tilkendegiver, at deres udendørs tennisbaner har en tilfredsstillende belægningsgrad på gennemsnitligt 40-50 %. Der er en naturlig høj belægningsgrad i 'prime time' kl. 14-20 på gennemsnitlig 80-90 %. Tennisklubberne udtrykker ikke et særligt ønske om flere udendørs tennisfaciliteter.

Udendørs tennisbaner til andre formål

I vinterperioden (november-februar) ligger de udendørs tennisbaner ofte ubenyttet hen. I denne periode kan det være en mulighed at udnytte kapaciteten på banerne til andre formål f.eks. ved at udlægge midlertidige kunstgræsbaner til fodboldtræning for de yngste spillere. Tennisklubberne er midlertidig forbeholdne herom bl.a. fordi det lukker af for muligheden for at spille tennis henover vinterperioden med mildt vejr.

Nedslidte udendørs tennisbaner

To af grus tennisbanerne i Sundby Idrætspark er så nedslidte, at en udskiftning af underlaget er nødvendig. I Sundby Idrætspark er det foreningen, der har overtaget driften og vedligeholdelsen af banerne. Ifølge driftsaftalen er det Københavns Kommunes ansvar at forestå den grundlæggende reovering, når banerne har udtjent sin levetid på forventelig 15-20 år. De to baner i Sundby er mere end 20 år gamle og Sundby Tennisklub fortæller, at der er stor risiko for skader ifm. anvendelse af banerne.

En udskiftning af spillefladen på tennisbaner kan gøres ved, at den eksisterende spilleflade fjernes, og der anlægges en ny spilleflade af samme slags, som i dette tilfælde er rødt grus. Et andet scenarie er at anlægge en ny type af spilleflade, som er mere eller mindre

vedligeholdelsesfri. Valg af underlag bør ske i tæt dialog med de foreninger, der anvender faciliteten.

Skolesamarbejde

De fleste tennisklubber har en aktiv dialog med lokale skoler. Det varierer dog, hvorvidt der foreligger et konkret skolesamarbejde, eftersom klubberne ikke kan rekruttere flere medlemmer pga. kapacitetsproblemer. Der arbejdes i stedet på fastholdelse og udvikling af tilbud for eksisterende medlemmer herunder øge kvalitet og mængde af træning for både junior og bredde, øge klubaktiviteter (tennis og socialt) og tilgang til baner for flere medlemmer. Klubberne tilkendegiver dog et aktivt ønske om at rekruttere flere børn og unge.

Driftsformer

Fem af de københavnske klubbers udendørs baner er kommunale, hvorfor de har en driftsaftale med Københavns Kommune. Klubberne oplyser at de er tilfredse med deres nuværende aftaler, og at de ønsker at disse aftaler fortsætter. Den primære operatør er HP Tennis, som hyres af klubberne til at drifte de udendørs baner.

Lokale- og Anlægsfonden – idekatalog om fremtidens tennisanlæg

Lokale- og Anlægsfonden har februar 2020 udsendt et idekatalog - Fremtidens Tennisanlæg. Idekataloget er udarbejdet i samarbejde med Dansk Tennis Forbund og DGI Tennis. Formål med kataloget er at understøtte den positive medlemsudvikling indenfor sporten gennem nytænkning af tennisanlæg. Kultur- og Fritidsforvaltningen vil i planlægningen af fremtidige tennisanlæg gøre brug af idekatalogets til inspiration samt afsæt for en videre dialog med både foreninger og forbund.

Konklusion

Der er pres på idrætsfaciliteter i København, og tennissporten er ingen undtagelse. Samtlige klubber i Københavns Kommune har de seneste år oplevet stor medlemsvækst i takt med, at København vokser, og billedet i København er derfor lidt anderledes, end på landsbasis. I sommersæsonen er klubberne godt dækket ind med udendørsbaner, men når vintersæsonen kommer, bliver udfordringer med banekapacitet stor. Der er rigtig mange medlemmer i hver klub, der kæmper om tider på de få indendørs tennisbaner. Klubber uden hal oplever desuden, at især unge medlemmer skifter til andre klubber i vintersæsonen. Hvis der fortsat skal være fremgang i medlemsudviklingen i tennisklubberne i København, skal der findes en løsning på indendørs banekapacitet. Dette kan være både i form af indendørs tennisbaner, indendørs padel tennisbaner, belysning ved udendørs tennisbaner, og flere tider til tennisklubberne i idrætshaller. I dialogen med klubberne, har nogen af dem været inde på tanken om at gå sammen med andre klubber om at etablere en stor fælles tennishal, med mange baner, som klubberne kan deles om, evt. i samarbejde med andre kommuner. Konklusionen internt i klubberne har dog været, at det vil medføre at de mister det nære fællesskab, og børn vil skulle fragtes længere for at komme til træning, hvilket i sig selv også kan være en udfordring ift. fastholdelse af medlemmer.